

บทที่ ๖

สรุปผลและข้อเสนอแนะ

การพัฒนาอุตสาหกรรมเป็นแนวทางที่สำคัญในการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมของประเทศ แต่ในปัจจุบันการพัฒนาอุตสาหกรรมยังคงจำกัดอยู่เฉพาะในเขตนครหลวง และเขตรอบนอกใกล้เคียงเท่านั้น อีกทั้งโรงงานอุตสาหกรรมตามส่วนภูมิภาคก็ตั้งกันอยู่อย่างไม่เป็นระเบียบ ซึ่งมีผลทำให้การพัฒนาอุตสาหกรรม เป็นไปอย่างล่าช้าและยากต่อการที่หน่วยงานของรัฐจะวางแผนและให้บริการทางด้านสาธารณูปโภคได้ทันตามความต้องการของโรงงานอุตสาหกรรมต่าง ๆ และยากต่อการควบคุมผังเมืองและสภาวะแวดล้อม เพราะโรงงานอุตสาหกรรมสามารถเลือกที่ตั้งได้ตามใจชอบ ดังนั้นเพื่อป้องกันปัญหาต่าง ๆ อันจะเกิดจากโรงงานอุตสาหกรรม ทางองค์การบริหารส่วนจังหวัดปัตตานีจึงได้กำหนดให้ที่ดินภายใต้ความดูแล บริเวณหมู่ที่ ๘ ตำบลบานา อำเภอเมืองจังหวัดปัตตานี เป็น "เขตอุตสาหกรรม" เพื่อให้เอกชนเช่าเพื่อประกอบกิจการอุตสาหกรรม แต่ในความเป็นจริงปรากฏว่ามีผู้เช่าจำนวนน้อยราย เพราะสภาพที่ดินยังไม่อยู่ในสภาพที่จะใช้ประโยชน์ทางด้านอุตสาหกรรมได้ ซึ่งในการศึกษาให้ผลสรุปออกมาได้ว่า ที่ดินบริเวณนี้เหมาะสมที่จะพัฒนาให้เป็น "เขตส่งเสริมอุตสาหกรรม" เพราะมีความเหมาะสมในหลายด้านคือ ทำเลที่ตั้งทางด้านภูมิศาสตร์ โครงสร้างทางด้านเศรษฐกิจและการพัฒนา เพื่อให้บริการสาธารณูปโภคที่จำเป็นสำหรับการประกอบกิจการอุตสาหกรรม

ในการดำเนินการจัดตั้งเขตส่งเสริมฯ นี้ จำเป็นจะต้องใช้เวลาดำเนินการต่อกัน ๒ ปีคือ เริ่มต้นจากการถมที่ดินในปี พ.ศ. ๒๕๒๗ และก่อสร้างสาธารณูปโภคที่จำเป็นสำหรับกิจการอุตสาหกรรมในปี พ.ศ. ๒๕๒๘ ซึ่งการดำเนินการนี้จำเป็นจะต้องใช้งบประมาณแผ่นดินจำนวน ๑๓๘ ล้านบาท โดยมี "คณะกรรมการเขตส่งเสริมอุตสาหกรรมแห่งปัตตานี" ซึ่งประกอบด้วยหัวหน้าส่วนราชการจาก องค์การบริหารส่วนจังหวัดปัตตานี ศูนย์พัฒนาเศรษฐกิจอุตสาหกรรมภาคใต้ สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดปัตตานี และหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ เป็นผู้รับผิดชอบและดำเนินการ

ผลตอบแทนจากโครงการนี้ก็คือ เงินรายได้จากค่าเช่าที่ดินของผู้ประกอบอุตสาหกรรมจำนวน ๖๒๘ ไร่ ซึ่งกำหนดอัตราค่าเช่าไว้จำนวนไร่ละ ๒๒,๓๑๐ บาท ซึ่งรายได้เหล่านี้ก็

จะแบ่งให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดปัตตานี เพื่อใช้ในการพัฒนาท้องถิ่น และใช้ในการดูแลรักษา และพัฒนาเขตส่งเสริมฯ หรือเพื่อสาธารณประโยชน์อื่น ๆ โดยสรุปแล้วโครงการนี้จะให้ผลตอบแทนการลงทุนทั้งสิ้นคิดเป็นร้อยละ ๖.๒๔ ต่อปี มีระยะเวลาการคืนทุน ๒๐ ปี และจะให้ผลตอบแทนทางสังคมคิดเป็นร้อยละ ๔๖.๓๒ ต่อปี

ประเภทอุตสาหกรรมที่มีผู้ทางการลงทุนในเขตส่งเสริมฯ นี้ พิจารณาคัดเลือกมาจาก ประเภทอุตสาหกรรมที่มีแนวโน้มและรู้ทางการลงทุนในภูมิภาคแถบนี้ที่ได้รับการศึกษาจากหน่วยงานต่าง ๆ ประกอบกับความคิดเห็นของผู้ประกอบกิจการอุตสาหกรรมในภาคใต้ ซึ่งผลปรากฏว่ามี ประเภทอุตสาหกรรมที่มีผู้ทางการลงทุนในเขตส่งเสริมฯ รวม ๑๑ ประเภท โดยเป็นอุตสาหกรรมจากยางและผลิตภัณฑ์จากยางมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ ๒๓.๕๐ รองลงมาได้แก่อุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม และอุตสาหกรรมจากแร่โลหะ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ ๑๕.๐๔ และร้อยละ ๑๓.๔๕ ตามลำดับ จากจำนวนทั้งหมดนี้เป็นอุตสาหกรรมขนาดเล็ก ซึ่งมีเงินลงทุน ๑ - ๕๐ ล้านบาท เสียร้อยละ ๗๕.๘๖ ที่เหลืออีกร้อยละ ๒๔.๑๔ เป็นอุตสาหกรรมขนาดย่อม ซึ่งมีเงินลงทุนไม่เกิน ๑ ล้านบาท ซึ่งเมื่อโรงงานอุตสาหกรรมดำเนินการเต็มตามโครงการก็จะให้ปริมาณผลิตภัณฑ์ร่วมกันวันละ ๒,๔๔๔ ตัน และให้มูลค่าเพิ่มผลิตภัณฑ์ร่วมกันปีละ ๓๖๓ ล้านบาท และสามารถจ้างงานโดยตรง ๓,๐๗๕ คน

เมื่อพิจารณาถึงผลการศึกษาของความเหมาะสมของสถานที่ในการจัดตั้ง การดำเนินการในการจัดตั้งเขตส่งเสริมฯ และผลตอบแทนที่จะได้รับจากโครงการนี้ประกอบกับความคิดเห็นจากผู้ประกอบกิจการอุตสาหกรรมในภาคใต้ (ภาคผนวก ฉ.๑) ทำให้สรุปได้ว่าโครงการนี้เหมาะสมและเป็นไปได้ในการดำเนินการเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมในภูมิภาคแถบนี้ อุปสรรคที่อาจจะเกิดขึ้น

เนื่องจากเขตส่งเสริมฯ จำเป็นจะต้องใช้ความร่วมมือจากหลายหน่วยงานในการจัดตั้ง และดูแลรักษา อีกทั้งยังเป็นโครงการที่มุ่งหวังในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของจังหวัดปัตตานี และภูมิภาคส่วนนี้ ดังนั้นอุปสรรคที่อาจจะเกิดขึ้นก็คือ

๑. เขตส่งเสริมฯ อยู่ในจังหวัดปัตตานี ซึ่งเป็นจังหวัดที่มีชาวมุสลิมอาศัยอยู่มากถึงร้อยละ ๘๐ และในอดีตก็เคยมีการเคลื่อนไหวทางด้านการเมืองในลักษณะของการแบ่งแยกดินแดน แม้ในปัจจุบันเหตุการณ์จะสงบและมีแนวโน้มดีขึ้นมาก แต่ถ้าเกิดเหตุการณ์เช่นนี้อีกก็อาจจะสร้างความไม่มั่นใจต่อผู้ประกอบกิจการอุตสาหกรรมในเขตส่งเสริมฯ ได้

๒. เขตส่งเสริมฯ จำเป็นจะต้องอาศัยความร่วมมือจากหน่วยราชการต่าง ๆ ซึ่งการประสานงานจะต้องกระทำอย่างต่อเนื่องและสอดคล้องกัน ดังนั้นหากหน่วยงานใดเกิดความไม่พร้อมด้วยประการใดก็ตามก็อาจจะทำให้โครงการนี้ล่าช้าหรือประสบปัญหาได้ อย่างไรก็ตามผู้ทำการวิจัยได้นำโครงการนี้ไปปรึกษาขั้นต้นกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการนี้แล้ว ก็ได้รับคำตอบในลักษณะที่ว่า ถ้าทราบล่วงหน้าเป็นเวลาพอสมควรแล้วก็สามารถให้ความร่วมมือตามโครงการนี้ได้ เพราะสอดคล้องกับหน้าที่การงานและนโยบายของหน่วยงานอยู่แล้ว

ข้อเสนอแนะ

เขตส่งเสริมฯ ได้รับการจัดตั้งและอยู่ภายใต้การบริหารงานของคณะกรรมการเขตส่งเสริมอุตสาหกรรมแห่งจังหวัดปัตตานี ซึ่งประกอบด้วยหัวหน้าส่วนราชการหลายแห่ง ดังนั้นเพื่อขจัดความล่าช้าในการประสานงานและเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพจึงสมควรจะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจขึ้นเพื่อการดำเนินการในแต่ละประเภท และเมื่อเขตส่งเสริมฯ ได้ผ่านขั้นตอนการจัดตั้งแล้ว ศูนย์พัฒนาเศรษฐกิจอุตสาหกรรมภาคใต้และสำนักงานจังหวัดสมควรที่จะแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ประจำงานทางด้านเขตส่งเสริมฯ ขึ้น เพื่อคอยช่วยเหลือผู้ประกอบการอุตสาหกรรมในเขตส่งเสริมฯ

ในกรณีที่มีผู้ขอเช่าที่ดินเพื่อประกอบกิจการอุตสาหกรรม ซึ่งมีได้อยู่ในข่ายของประเภทอุตสาหกรรมที่มีผู้ต้องการลงทุนในเขตส่งเสริมฯ ก็สมควรจัดให้อยู่ในอุตสาหกรรมประเภทอื่น ๆ และตำแหน่งที่ตั้งโรงงานก็อาจจะอยู่ในพื้นที่ของอุตสาหกรรมประเภทอื่น ๆ หรือของประเภทอุตสาหกรรมที่มีความคล้ายคลึงกัน

สำหรับเงินรายได้จากค่าเช่าที่ดินภายหลังจากหักค่าเสื่อมราคาและค่าเช่าจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดปัตตานีแล้ว ก็ควรนำมาใช้ในการพัฒนาเขตส่งเสริมฯ และนำไปใช้ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ อันมาจากการจัดตั้งเขตส่งเสริมฯ

งานวิจัยที่ควรดำเนินการต่อ

โครงการจัดตั้งเขตส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดกลางที่จังหวัดปัตตานี จำเป็นจะต้องใช้หน่วยงานราชการต่าง ๆ ในการเข้าร่วมเพื่อดำเนินการจัดตั้งและดูแลรักษาเป็นเวลายาวนาน อีกทั้งการลงทุนจัดตั้งก็ใช้งบประมาณแผ่นดินเป็นจำนวนมาก ดังนั้นเพื่อความสมบูรณ์ของการวิจัยและดำเนินการตามโครงการนี้ อาจจะต้องได้รับการสนับสนุนจากส่วนของงานวิจัยอื่น ๆ อันจะทำ

ให้การดำเนินการมีประสิทธิภาพและความสมบูรณ์มากขึ้น การศึกษาริชัยที่ควรได้รับความสนใจต่อไปคือ

๑. การศึกษาริชัยถึงผลกระทบจากหน่วยงานราชการต่าง ๆ ที่เข้าร่วมในการจัดตั้งเขตส่งเสริมฯ งานริชัยส่วนนี้จะทำให้ทราบถึงแนวการดำเนินงานและนโยบายของหน่วยงานต่าง ๆ ที่อาจจะก่อให้เกิดผลกระทบทั้งดีและเสียต่อการจัดตั้งและดำเนินการของเขตส่งเสริมฯ ซึ่งถ้าทราบถึงผลกระทบต่าง ๆ แล้วก็จะได้ดำเนินการกำหนดแผนงานต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับความเป็นจริงและเอื้อประโยชน์มากที่สุดต่อเขตส่งเสริมฯ

๒. การศึกษาริชัยถึงผลของการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมภาคใต้ที่จังหวัดสงขลา ที่มีต่อการจัดตั้งและดำเนินการของเขตส่งเสริมฯ แม้ในปัจจุบันนิคมอุตสาหกรรมภาคใต้ยังมีได้มีการจัดตั้งแต่ทางการนิคมแห่งประเทศไทยก็ได้มีการศึกษาริชัยและมีนโยบายในการจัดตั้งอย่างแน่นอน ซึ่งรูปแบบของการดำเนินการของนิคมอุตสาหกรรมภาคใต้นี้ มีลักษณะใกล้เคียงกับเขตส่งเสริมฯ ดังนั้นถ้าทราบถึงผลกระทบในด้านต่าง ๆ แล้ว ก็จะทำให้การกำหนดนโยบายการดำเนินการของเขตส่งเสริมฯ มีประสิทธิภาพมากขึ้น